

ناله استروشنی

ناله استروشنی (na.le-ye.as.to.ru.sa.ni)، سید غازی فرزند خواجه عبیدالله سالک، استروشن ۱۷۶۳ - همانجا ۱۲۶۰ق {۱۸۴۴م، شاعر تاجیک. پدرش نیز شاعر بود. از کودکی به شعر گفتن پرداخت. در علوم رسمی زمانش دست داشت. پس از مرگ پدرش رئیس محافل ادبی استروشن شد. پس از اینکه عمرخان امیری (- ۱۲۳۸ / ۱۸۲۲م) حاکم خوقند، استروشن را فتح کرد، ناله را به همراه اسیران دیگر به خوقند برد و امید آن داشت که ناله نیز شاعر دربار او شود و چون شاعران دیگر او را مدح کند، اما وی از فرمان او سر می پیچید. ناله پس از وفات عمرخان به زادگاهش برگشت. وی دیوان اشعاری داشته که تاکنون به دست نیامده است. از او بیست و پنج غزل، یک قصیده، دو مخمس و یک مستزاد در مجموعه الشعراي فضلی نمنگانی آمده است.

منابع: ادبیات تاجیک در نیمه دوم عصر هجده و اول عصر نوزده، ۲۳، ۳۹، ۴۵، ۱۶۶؛ تحفة الاحباب، ۱۷۹ - ۱۸۰؛ دایرة المعارف ادبیات و صنعت تاجیک، ۴۷۵/۲؛ دایرة المعارف شوروی تاجیک، ۲۱۸/۵؛ فهرست دست نویس های شرقی در آکادمی علوم تاجیکستان، ۵۲۹/۲؛ فهرست نسخه های خطی فارسی انستیتوی آثار خطی تاجیکستان، ۳۳/۲، ۳۸، ۴۳، ۴۴، ۵۴، ۵۶، ۶۲، ۶۸؛ نمونه ادبیات تاجیک، ۴۸۹؛ یاد یار مهربان، ۳۶۱ - ۳۶۵.

قبادیانی

ادب فارسی در آسیای میانه / ۹۰۶

Нолаи Истаравшанӣ

Нолаи Истаравшанӣ, Сайидғозӣ, фарзанди Хоҷа Убайдуллоҳ Солик, Истаравшан 1763 - ҳамон ҷо 1844 (1260 қ.), шоири тоҷик. Падараш низ шоир буд. Аз кудакӣ ба шеър гуфтан пардохт. Дар улуми расмии замонаш даст дошт Пас аз марги падараш райиси маҳофили адабии Истаравшан шуд. Пас аз ин ки Умархон Амирӣ (... - 1822/1238 қ.) ҳокими Хуқанд, Истаравшанро фатҳ кард, Ноларо ба ҳамроҳи асирони дигар ба Хуқанд бурд ва умеди он дошт, ки Нола низ шоири дарбори ӯ шавад ва чун шоирони дигар ӯро мадҳ кунад, аммо вай аз фармони ӯ сар мепечид. Нола пас аз вафоти Умархон ба зодгоҳаш баргашт. Вай девони ашъоре дошта, ки то кунун ба даст наёмадааст. Аз ӯ бисту панҷ ғазал, як қасида, ду мухаммас ва як мустанзод дар Маҷмуат-улашъри Ҷазли Намангонӣ омадааст.

Манбаъҳо: Адабиёти тоҷик дар нимаи дувуми асри XVIII ва аввали асри XIX, 23, 39, 45, 166; Тухфат-ул-аҳбоб, 179-180; Энциклопедияи адабиёт ва санъати тоҷик, 2/475; Энциклопедияи Шӯравии тоҷик, 5/218; Феҳристи дастнависҳои шарқии Академияи илмҳои Тоҷикистон, 2/529; Феҳристи нусхаҳои хаттии форсии Институти осори хаттии Тоҷикистон, 2/33, 38, 43, 44, 54, 56, 62, 68; Намунаи адабиёти тоҷик, 489; Ёди ёри меҳрубон, 361-365.

Қубодиёнӣ

Донишномаи адаби форсӣ. Адаби форсӣ дар Осиёи Миёна. – Техрон: Интишороти вазорати фарҳанг ва иршоди исломӣ, 1380, ҷ. 1, саҳ. 906.